Zo’n mega-windmolen op Schoteroog

Deel II – wat denkt u…. is dat gezond?

De gemeente Haarlem heeft het Schoteroog als zoekgebied gekozen om duurzame energie op te gaan wekken, als onderdeel van de Regionale Energie-Strategie (RES 1.0). Naast de zonnepanelen wil de gemeente Haarlem vooral inzetten op het plaatsen van een mega-windmolen. Dat stuit op verzet van de bewoners van Land in Zicht en de woonwijken in de omgeving. Maar is het plaatsen van zo’n mega-windmolen eigenlijk wel verantwoord?

Hoe zit dat met de effecten op de gezondheid van de mens?

Netwerk Nederwind heeft succesvol informatie blootgelegd dat het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat al sinds 2018 tracht te voorkomen dat het Europese Hof zich uitspreekt over de vraag of strengere milieuregels van toepassing zijn op de Nederlandse windparken.Dit nadat Netwerk Nederwind, dat ruim 80 burgerinitiatieven vertegenwoordigt,

beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur (de zg. WOB) gedaan heeft. Zie het verslag over deze zaak in het HD-artikel van journalist Edwin Timmer (HD 19 juni 2021).
Het ministerie heeft blijkbaar als doel Europese uitspraken buiten de deur te houden, in het belang van de windindustrie. Arresten van het Europese Hof uit 2016 en 2018 betekenen namelijk een bom onder de ambities voor de windparken in Nederland. En dat past even niet in het gewenste plaatje van het Rijk, de provincies en de gemeenten, die de energietransitie ook via windmolens willen realiseren. Dat de verplichte bescherming van mens en milieu uit Europese wetgeving daarmee terzijde wordt geschoven, deert blijkbaar niet. Juridisch draait alles om de vraag of de Nederlandse vergunningsverlening wel voldoet aan de Europese regels, welke een toetsing vooraf voorschrijft op de impact op mens en milieu. Waar de Europese regels gericht zijn op de bescherming van mens en milieu, probeert de overheid juist regels te schrappen en op te rekken ten behoeve van de windindustrie.

Er wordt al de nodige jaren gediscussierd over de effecten van geluid en slagschaduw van windmolens op de gezondheid van mensen. Dat RIVM samen met de GGD's recent het "Expertisepunt Windenergie en gezondheid" gevormd heeft, geeft aan dat de bescherming van mens en milieu blijkbaar meer aandacht behoeft. Deze relevantie is ook te merken aan hetgeen door huisartsen en wetenschappers kenbaar gemaakt wordt(zie bijv. windwiki.nl). Uit hun onderzoek blijkt dat de afstand van windmolens tot bewoonde gebieden in Nederland wel heel krap gepland wordt. Kijkend naar omliggende landen is hun signaal: laten we in Nederland ook aansluiten op de stelregel "reken voor de afstand tot bewoners met 10 keer de hoogte van de windmolen". Wat hierin wijsheid is, laten wij graag aan de experts over.

Nou dwingt de recente uitspraak van de Raad van State (uitspraak 202003882/1/R3 van 30 juni 2021) de regering om een milieubeoordeling te maken, gebaseerd op het gevolg van het Nevele-arrest van 2020. In het kort komt het er op neer dat er bij besluiten over windmolens geen gebruik mag worden gemaakt van de algemene normen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling bij plaatsing van windmolens. Er is nu een expliciete toetsing van milieu-effecten nodig.

En hoe gaat gemeente Haarlem hiermee om?

De gemeente is al vanaf 2019 in gesprek met initiatienemer NNwW BV over de plannen voor een mega-windmolen. En doet als gemeente haar best een uitzondering te krijgen op de eisen van Schiphol (het zg. Luchtvaartindelingsbesluit, afgekort LiB), heeft een actieve lobby richting de provincie Noord Holland en doet graag mee om de pogingen van het ministerie in Den Haag op Europese wetgeving te negeren.

In de RES 1.0 wordt nu op Schoteroog een mega-windmolen voorzien op één van de locaties van de huidige windmolens, vlak nabij het Spaarne. Die mega-windmolen krijgt, zoals de plannen er nu zijn, een tip hoogte van 125 meter, drie keer groot als de huidige windmolens. Of een van 150 meter hoogte, zoals de Provincie NH desgevraagd heeft laten weten. En voor het beeld: de geplande locatie is exact 5 meter van de openbare weg en staat op een locatie waar de Unesco-richtlijnen van de Stelling van Amsterdam bouwrestricties stelt (bij het

ontwerp van de zonneweide op Schoteroog door Afvalzorg moest de locatie daarom ook aangepast worden). En de geplande windmolen aan het Spaarne komt dan op zo'n 350m afstand van de dichtstbijzijnde woonwijk Land in Zicht: Je kunt op die afstand mensen aan de andere kant van de oever horen praten.

De kans dat er een nieuwe molen (of misschien zelfs meerdere molens) op dezelfde plaats kunnen worden gebouwd lijkt daarom uitgesloten, gegeven de huidig geldende voorschriften en de milieuconsequenties in relatie tot de aangrenzende vroegere afvalstortplaats. Hopelijk dat de genoemde uitspraak van de Raad van State nu aanleiding geeft tot bezinning.

Toch lijkt de windmolen er wat gemeente Haarlem betreft koste wat kost te moeten komen. In een gesprek dat de bewonerscommissie Land in Zicht had met één van de politieke partijen, die de mega-windmolen sterk bepleit, werd aangegeven, dat er "eerst wetenschappelijk bewijs moet zijn, dat windmolens negatieve effecten op de omgeving hebben". We hebben de indruk dat deze politieke partij wel heel gemakkelijk met de gezondheid van bewoners om wil gaan: Laat maar bewezen zijn dat jullie er ongezond van worden, lijkt de boodschap. Het gaat voorbij aan de lopende discussie over de eisen die de overheid stelt aan windmolens (RWS, RIVM) en de signalen van huisartsen en wetenschappers.

Met de uitspraak van de Raad van State komt de gemeente Haarlem voor een nieuwe uitdaging te staan: een onderbouwde milieubeoordeling uitvoeren en de resultaten transparant maken. Of toch maar eigen normen gaan stellen, die uitlegbaar moeten zijn? En daarmee ook meer verantwoording af te moeten leggen: kiezen we de locatie van de mega-windmolen met zorg? Of kiezen we koste wat kost voor een politiek succes, alleen mogelijk door een lobby om regels op te rekken en randjes op te zoeken?

Met andere woorden: hoeveel risico wil gemeente Haarlem nemen met de gezondheid van haar bewoners?

Onze conclusie is in ieder geval, dat het geluid en de slagschaduw van mega-windmolens de gezondheid van ons, als bewoners in de directe omgeving, wel degelijk negatief gaat beïnvloeden. De bewoners maken zich daar zorgen over.

En dat terwijl inmiddels duidelijk is dat alle voorziene plannen uit de RES 1.0 de doelstelling van duurzame energie waarschijnlijk gaan overtreffen….

Haarlem, januari 2022

Bewonerscommissie Land in Zicht

https://bewonerslandinzicht.com